سوالات امتحان درس: ادبیات فارسی۳	رشته :عمومی	ساعت شروع: صبح	مدت امتحان:۹۰دقیقه
دبیرستان:نمونه فاطمیه		تاریخ امتحان:۱۴۰۲/۱۰/۱۳	طراح : فریبا گرگانی
نام و نام خانوادگی :	نام کلاس:		اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرمانشاه

ردیف	سوالات	نمره
	به نام خداوند خورشید و ماه که دل را به نامش خرد داد راه	
	قلمرو زبانی۷نمره	
۱	**با توجه به عبارت زیر کدام واژه نادرست معنا شده است ؟**	۰.۲۵
	«باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده . پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد .»	
	الف»بی دریغ؛بی مضایقه ب»فاحش؛آشکار ج»وظیفه ؛عهده د»ناموس؛آبرو	
۲	**در کدام بیت برای واژه ی ذکر شده در مقابل آن ،معادل معنایی یافت نمی شود؟**	۰.۲۵
	الف» فرشته خوی شود آدمی به کم خـوردن وگر خورد چو بهایم ،بیوفتد چو جماد (ستوران)	
	ب» شاها اگر به عشق رسانم سریر فـضل مملوک این جنابم و مسکـین این درم (اورند)	
	ج» کف اندر دهانشان شده خون و خاک همه گبر و برگســـتوان چاک چاک(کله خود)	
	د» گـــر از جـــاه و دولـــت بیفـــتد لئـــیم دگـــر بـــاره نـــادر شـــود مستقـیم(سفله)	
۳	معنی« **تاب** »در کدام گزینه با معنای این واژه در عبارت زیر یکسان است؟	۰.۲۵
	« **گفت:«چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند ،مرا از خود یاد نیاید»**	
	الف»از ضعف بشریت تاب آفتاب هجیر (=ظهر))نیاوردم و التجاه(پناه)به سایه ی دیوار بردم .	
	ب»عقده های اثمار (=ثمربخشی)را از گوش های اشجار که آویخت؟عارض(=چهره)گل را که آب داد؟و زلف بنفشه را که تاب ؟	
	ج» خاک سوگند برداد به عزت و ذوالجلالی حق که مرا مبر که من طاقت قُرب ندارم و تاب آن نیارم.	
	د» چون آن بنده ی خاص در خدمت پادشاه رسیدی تاب جمال او برنتافتی ،پیش پادشاه مدهوش افتادی .	
۴	**معنی واژه ی مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید .**	۰.۲۵
	«از بیم عقرب جراره ی دموکراسی قرن بیستم ،ناچار به مار **غاشیه ی** حکومت سرهنگ ها پناه برد .»	
۵	**در کدام گروه از کلمات غلط املایی وجود دارد ؟**	۰.۲۵
	الف»عصاره ی تاک –نخل باسق –تضرع و زاری –جسیم و وسیم	
	ب»طاق ضربی –مهد دموکراسی –نمط و روش –کازیه ی روی میز	
	ج»غایت الغصوای مقصود –تداعی خاطرات – سقف محدب – حلم و بردباری	
	د»چریغ آفتاب – فرض راه –تلالو ماه– قندیل پروین	

www-kanoon-ir

۶	**در عبارت زیر واژه ای از نظر املایی نادرست نوشته شده است آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید .**	۰.۵
	«ملک گفت:«این مناصحت را به سمع قبول استماع فرمودیم و در مستقبل بی تعمل و تدبر مثالی ندهیم.»	
۷	**واژه ی درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید .**	۰.۲۵
	«الحق پشت و پناه سپاه و روی بازار **(اطباع –اتباع)**من بود .در دیده ی دشمنان خار و بر روی دوستان خال.»	
۸	**در عبارت زیر نادرستی های املایی را بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید.**	۱
	«پدرم قصه می خورد و هر روز ضعیف تر وناتوان تر می شد .ما قدرت اجاره ی حیات دربستی را نداشتیم . پس از عزیمت رضاشاه همه ی تبعیدی ها رها شدند و به عشیره بازگشتند.»	
۹	**وابسته ی وابسته در کدام گزینه تماما صفت است؟**	۰.۲۵
	الف»زلفِ مُشکین دوست –پرواز دو کبوتر ب»قصه ی شیرین زندگی–رخسار آتشین گل	
	ج»اوج آسمان آبی –دیدنِ آخرین ماهتاب د»فریاد عاشقان دلسوخته –برگهای زرد پاییز	
۱۰	در کدامیک از گزینه ها حرف « **را** » از نظر **کاربرد متفاوت** است؟	۰.۲۵
	الف» ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کآن سوخته را جان شد و آواز نیامد	
	ب »یکی **را** از بزرگان ائمه پسری وفات یافت . پرسیدند که:بر صندوق گورش چه نویسیم؟	
	ج»چون به نَخلِه محمود(=نام مکانی در مکه)برسیدیم ، توانگر **را** اجل فرا رسید .	
	د» دایه ی ابر بهار را فرموده ، تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد	
۱۱	**حذف و نوع آن را در بیت زیر مشخص کنید .**	۰.۵
	چـــون نـــداری ناخن درنده تیز با ددان آن بـــــه کـــه کـــم گیری ستیز	
۱۲	**نمودار پیکانی** گروه اسمی « **بیم عقرب جراره ی دموکراسی** » را رسم کنید .	۰.۵
۱۳	**اجزای سازنده ی جمله ی اول بیت زیر کدام است؟**	۰.۲۵
	زِ سروِ قدِ دلجویت، مکن محروم چشمم را بدین سرچشمه اش بنشان که خوش آبی روان دارد	
	الف»نهاد–متمم–فعل **ب»ن**هاد –مسند –فعل **ج»**نهاد –متمم–مسند–فعل **د»**نهاد–مفعول –مسند –فعل	
۱۴	**با توجه به متن زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید .**	
	« من بعد از خواندن این مطلب متوجه شدم که دنیا عجیب فراموشکار است .بیست سی سال پیش چه کارها کرده که امروزه اصلا به خاطر نمی آورد ! اما ،تاریخ فراموشکار نیست در کنار بروکسل ،کوه ها و تپه های بسیاری وجود دارد که واترلو خوانده می شودند . این تپه حدود پنجاه متر ارتفاع دارد .»	
	الف»مسند را در جمله ی هفتم نشان دهید .	۰.۲۵
	ب»نوع جمله ی سوم را از نظر اسنادی یا خاص بودن مشخص کنید .	۰.۲۵

www.kanoon.ir

	ج»با توجه به عبارت داده شده نقش تبعی را مشخص کنید .	۰.۵
	د»زمان فعل جمله ی چهارم را بنویسید.	۰.۵
	ه» با توجه به متن بالا نقش دستوری گروههای اسمی ای که زیرشان خط کشیده شده است را بنویسید.	۰.۷۵
	قلمرو ادبی ۵نمره	
۱۵	**سجع را در عبارت زیر مشخص کنید** **این فرومایه هزار من سنگ برمی دارد و طاقت یک حرف نمی آرَد .**	۰.۵
۱۶	آرایه ی بارز بیت «**رسم بدعهدی ایام چو دید ابر بهار گریه اش بر سمن و سنبل و نسرین آمد** »چیست آن را بنویسید .	۲۵
۱۷	آرایه ی بارز بیت «**چشمِ بدِستاره به عاشق چه می کند ؟ از کِرمِ شب فروز چه غم شیر بیشه را ؟**» را بنویسید .	۲۵
۱۸	در بیت «**دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی** »کدام آرایه دیده **نمی شود ؟** **الف»**تضاد ب»حسن تعلیل **ج»**تشبیه **د»**کنایه	۲۵
۱۹	با توجه به بیت **از خطر خیزد خطر ،زیرا که سود ده چهل برنبنددگر بترسد از خطر بازارگان**)نوع جناس به کار رفته در کدام گزینه با این بیت یکسان است ؟ **الف»** ای مرغ اگر پری به سرِ کویِ آن صنم پیغام دوستان برسانی بدان پری **ب»**سمـــن را دودی دهِ از ارغـــــوان روان کـــن ســـوی گلبُن آب روان	۲۵
۲۰	**استعاره** را در بیت زیر بیابید و **معنی** آن را بنویسید . **خانه ی دل ما را از کرم عمارت کن پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی**	۰.۵
۲۱	**قافیه و ردیف** را در بیت زیر مشخص کنید . **«سر من از ناله ی من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست»**	۰.۵
۲۲	**نویسنده آثار (الف:روایت سنگرسازان . . . . . / ب:تمهیدات. . . . .)می باشند .**	۵
۲۳	**دماوندیه اثر کیست و موضوع آن چیست ؟**	**۰.۵**
۲۴	**در عبارت «آن شب نیز من غرق در این دریای سبز معلق و مرغان الماس پر بودم که قندیل زیبای پروین سر زد »تشبیه را بیابید و نوع آن را از نظر گسترده یا فشرده بودن بنویسید .**	۰.۵
	شعر حفظ	
۲۵	**کدام یک از مصراع های زیر تکمیل کننده ی بیت است؟** **دست از مسِ وجود چو مردان ره بشوی . . . . . .** **الف»** تا راهرو نباشی کی راهبر شوی **ب»**تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی **ج»**هان ای پسر ،بکوش که روزی پدر شوی **د»**آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی	۰.۲۵

www-kanoon-ir

۲۶	**بیت زیر را کامل کنید .** **وجه خدای اگر شودت منظر نظر .....** **وین نغمه ی محبت بعد از من و تو ماند .....** **الف»** فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران **ب»**دیوار زندگی را زین گونه یادگاران **ج»** تا در زمانه باقی است آوازِ باد و باران **د»**بیداری ستاره در چشمِ جویباران	۰.۵
۲۷	**کدام مصراع تکمیل کننده ی بیت زیر است ؟**	۰.۲۵
	قلمرو فکری (۸نمره)	
۲۸	در عبارت « در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود کند .» «**ترک خود کند**»یعنی چه؟	۰.۵
۲۹	در بیت «من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم» **بد حالان** و **خوش حالان** چه کسانیند؟	۰.۵
۳۰	با توجه به بیت «**آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند** »**پیر مغان** کیست و شاعر **مقام** آن را چگونه توصیف میکند ؟	۰.۵
۳۱	**عبارت زیر به کدام صفت خداوند اشاره دارد؟** «**پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد** »	۰.۵
۳۲	**مفهوم** ابیات زیر با مفهوم **کدام گزینه متناسب** است؟ **دو قدم بیش نیست این همه راه راه نزدیک شد ، سخن کوتاه** **یک قدم بر سر وجود نهی وآن دگر در بَرِ وَدود نَهی** (ودود=یکی از نام های خدا/بسیار مهربان) **الف»** به حُسن دشوار میتوان رسیدن،زیرا وصول به حُسن ممکن نشود الا به واسطه ی عشق **ب»**پروانه قوت از آتش خورد تا آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه ی جهان آتش بیند. **ج»**عشق هر کس را به خود راه ندهد و همه جایی ماوا نکند و به هر دیده روی ننماید. **د»**در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود کند و خود را ایثار عشق کند.	۰.۵
۳۳	**مفهوم روبروی کدام گزینه درست نیست؟** الف»محرم این هوش جز بیهوش نیست**(بی خبری از عشق)** ب»نی حریف هر که از یاری بُرید **(هم دلی و هم زبانی مبتلایان فراق)**	۰.۵
۳۴	شاعر در بیت«**گفت: رو ، صبح آی ، قاضی نیمه شب بیدار نیست**»از کدام ویژگی موجود در جامعه **انتقاد** میکند؟	۰.۵
۳۵	با توجه به بیت«**آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم/ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است**» منظور از **آن کس** کیست؟	۰.۵
۳۶	منظور ملک الشعرای بهار از«**بی خردان سفله**»در بیت «**زین بی خردان سفله بستان/داد دل مردم خردمند**»چه کسانی هستند؟	۰.۵

www.kanoon.ir

۳۷	شاعر در بیت «**آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد**»برای بی خبران از عشق **چه سرانجامی آرزو می کند؟**	۰.۵
۳۸	**مفاهیم نمادین** واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) بشنو این **نی** چون حکایت میکند ب)ببین آخر که آن **پروانه** ی خوش /چگونه میزند خود را به آتش	۰.۵
۳۹	چه زمانی از عبارت « **دولت مستعجل**»در حکومت ها و امپراتوری ها استفاده میشود؟	۰.۵
۴۰	**مفهوم کنایی** عبارت مشخص شده در بیت زیر را بنویسید. خاکی است که **رنگین شده از خون ضعیفان** این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند	۰.۵
۴۱	مفهوم بیت«**زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که به من به برگ کاهی نیست**» را بنویسید.	۰.۵
۴۲	در بیـــت «**ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی / تا راهرو نباشی کی راهبر شوی**»منظـــــور از «**راهبر**» و« **راهرو**»چه کسانی هستند؟	۰.۵
۴۳	**مفهوم** بیت« **صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع/ لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست** » را بنویسید.	۰.۵
		۲۰نمره

مانا و پایا باشید

به دانش گرای و بدو شو بلند چو خواهی که از بد نیابی گزند